

Exekuční titul proti insolventnímu správci

Ustanovení § 40a části věty za středníkem insolvenčního zákona se uplatní (a osobní majetek insolvenční správce bude postižitelný výkonem rozhodnutí nebo exekucí), jestliže v incidenčním sporu nebo v jiném sporu, kterého se insolvenční správce účastní místo dlužníka (pro pohledávky nebo jiná práva, která se týkají majetkové podstaty nebo která mají být uspokojena z majetkové podstaty), bylo proti insolventnímu správci vydáno rozhodnutí (jiný exekuční titul), jímž mu bylo uloženo pořádkové opatření nebo, rozhodnutí (jiný exekuční titul), jímž mu bylo separátně (vedle výroku o nákladech řízení mezi účastníky) uloženo hradit náklady řízení, které by jinak nebyly vznikly a které způsobil svým zaviněním, nebo které vznikly náhodou, která se mu přihodila.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 29 Cdo 2446/2017, ze dne 7.9.2017)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v exekuční věci oprávněného Mysliveckého spolku Kateřinky, se sídlem v M., zastoupeného Mgr. P.D., advokátem, se sídlem v P., proti povinnému KOPPA, v. o. s., se sídlem v L., zastoupenému Mgr. K.K., advokátkou, se sídlem v L., pro částku 122.416,60 Kč s příslušenstvím, o návrhu povinného na zastavení exekuce, vedené u Okresního soudu v Liberci pod sp. zn. 70 EXE 60313/2016 a u soudního exekutora JUDr. Milana Suchánka, Exekutorský úřad Praha 9, se sídlem v Praze 9, Pod Pekárkami 245/10, PSČ 190 00, pod sp. zn. 085 EX 4903/16, o dovolání oprávněného proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočky v Liberci ze dne 20. ledna 2017, č. j. 83 Co 451/2016-62, tak, že dovolání proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočky v Liberci ze dne 20. ledna 2017, č. j. 83 Co 451/2016-62, se odmítá v rozsahu, v němž směřuje proti té části prvního výroku, kterou odvolací soud potvrdil usnesení soudu prvního stupně v bodech II. a III. výroku o nákladech exekučního řízení a o nákladech exekuce, jakož i v rozsahu, v němž směřuje proti druhému výroku o nákladech odvolacího řízení. Ve zbývajícím rozsahu se dovolání zamítá.

Z odůvodnění :

Okresní soud v Liberci (dále jen „okresní soud“) usnesením ze dne 26. září 2016, č. j. 70 EXE 60313/2016-52:

[1] Zastavil exekuci vedenou soudním exekutorem Exekutorského úřadu Praha 9 JUDr. M.S. (dále jen „soudní exekutor“) [pod sp. zn. 085 EX 4903/16], na základě pověření okresního soudu ze dne 5. května 2016, č. j. 70 EXE 60313/2016-15 (bod I. výroku).

[2] Uložil oprávněnému (Mysliveckému spolku Kateřinky) zaplatit povinnému [KOPPA, v. o. s. (dále též jen „veřejná obchodní společnost“)] do 3 dnů od právní moci usnesení na náhradě nákladů exekučního řízení částku 8.010,20 Kč (bod II. výroku).

[3] Uložil oprávněnému zaplatit k rukám soudního exekutora do 3 dnů od právní moci usnesení na náhradě nákladů exekuce částku 7.865 Kč (bod III. výroku).

Okresní soud vyšel z toho, že:

[1] Usnesením ze dne 18. května 2012, č. j. KSLB 76 INS 22654/2011-A-29, zjistil Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci úpadek dlužníka JUDr. Ing. J. J., LL. M., Ph. D. (dále jen „J. J.“), prohlásil konkurs na majetek dlužníka, s tím, že bude řešen jako konkurs nepatrný a insolvenčním správcem dlužníka ustanovil veřejnou obchodní společnost.

[2] Exekučním návrhem ze dne 13. dubna 2016 žádal oprávněný o nařízení exekuce vůči veřejné obchodní společnosti coby povinnému na základě rozsudku okresního soudu ze dne 8. ledna 2015, č.

j. 13 C 123/2013-103 (jenž se stal vykonatelným 28. února 2015), coby exekučního titulu.

[3] V exekučním titulu je povinný označen jako KOPPA, v. o. s., insolvenční správce dlužníka J. J.

[4] Veřejná obchodní společnost se návrhem ze dne 21. května 2016, doplněným dne 23. května 2016, domáhala zastavení exekuce pro nepřipustnost.

Na tomto základě dospěl okresní soud - vycházející z ustanovení § 142, § 147 a § 268 odst. 1 písm. h/ zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu (dále též jen „o. s. ř.“), z ustanovení § 40a zákona č. [182/2006](#) Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenčního zákona) a z ustanovení § 36 odst. 3 a 4 zákona č. [120/2001](#) Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekučního řádu), a o změně dalších zákonů - k následujícím závěrům:

[1] V exekučním řízení je rozhodující, či majetek má být exekvován. Z exekučního titulu ani exekučního spisu neplyne, že by pohledávka nákladů nalézacího řízení (pro niž byla vedena exekuce) byla „pohledávkou shora označeného povinného“ (správně pohledávkou, k jejíž úhradě je povinna veřejná obchodní společnost).

[2] Jde o náklady řízení vzniklé ohledně pohledávky týkající se majetkové podstaty, jejichž vznik nezavinil insolvenční správce.

[3] Podle exekučního titulu jde o náklady uložené neúspěšnému účastníku řízení podle § 142 o. s. ř., nikoli o náklady, které zavinil insolvenční správce podle § 147 o. s. ř.

[4] Z rozsudku (exekučního titulu) nevyplývá, že by šlo o šikanózní výkon práva; náklady nelze považovat za „zaviněné“ jen proto, že insolvenční správce neúspěšně vymáhal „majetek za podstatou“.

[5] Pohledávka „za podstatou“ může být uspokojena v exekučním řízení jedině z „majetku konkursní podstaty“, jehož vlastníkem zůstává i po prohlášení konkursu „úpadce“. Taková pohledávka nemůže být uspokojena z majetku „správce“.

[6] Podle závěrů obsažených v usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 28. listopadu 2003, sp. zn. 21 Co 528/2003 [jde o usnesení uveřejněné pod číslem 2/2005 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (dále jen „R 2/2005“)], a v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. července 2009, sp. zn. 20 Cdo 4699/2008 [usnesení je (stejně jako další rozhodnutí Nejvyššího soudu zmíněná níže) dostupné i na webových stránkách Nejvyššího soudu] nelze vést exekuci na majetek správce; jde-li o pohledávku za podstatou, je povinným subjektem vždy úpadce. Okresnímu soudu tedy nezbylo, než zastavit exekuci podle § 268 odst. 1 písm. h/ o. s. ř.

K odvolání oprávněného Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci usnesením ze dne 20. ledna 2017, č. j. 83 Co 451/2016-62:

[1] Potvrdil usnesení okresního soudu (první výrok).

[2] Určil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení (druhý výrok).

Odvolací soud dospěl po přezkoumání napadeného rozhodnutí k následujícím závěrům:

[1] V dané věci vede soudní exekutor exekuci k vymožení pohledávky ve výši 122.416,60 Kč přiznané oprávněnému rozsudkem okresního soudu ze dne 8. ledna 2015. Tímto rozsudkem okresní soud zamítl žalobu, kterou se žalobce KOPPA, v. o. s., insolvenční správce dlužníka J. J., domáhal proti žalovanému Kateřinkám, o. s. (nyní Mysliveckému spolku Kateřinky) zaplacení částky 1.800.000 Kč a uložil žalobci zaplatit žalovanému do 3 dnů od právní moci rozsudku na náhradě nákladů řízení částku 122.416,60 Kč.

[2] V exekučním řízení je tedy vymáhána pohledávka přiznaná exekučním titulem proti insolvenčnímu správci. Jde o pohledávku za majetkovou podstatou (§ 168 odst. 2 písm. b/ insolvenčního zákona), která se uspokojuje z majetkové podstaty (§ 203 odst. 3 insolvenčního zákona); otázkou je, zda takovou pohledávku lze vymáhat proti insolvenčnímu správci.

[3] Judikatura se již dříve ustálila na závěru, že v případech, kdy byla exekučním titulem přiznána pohledávka proti správci konkursní podstaty a jde-li o pohledávku za podstatou, nemůže být výkonem rozhodnutí nebo exekucí nikdy postižen osobní majetek správce konkursní podstaty a

pasivně legitimován při nařízení výkonu rozhodnutí (exekuce) je úpadce. Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. září 2008, sp. zn. 29 Cdo 2225/2008, uveřejněný pod číslem 63/2009 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek (dále jen „R 63/2009“), nebo usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 20 Cdo 4699/2008 a R 2/2005 (na něž přílehlavě odkázal okresní soud). Tyto závěry platí i pro pohledávky za podstatou přiznané proti insolvenčnímu správci dlužníka, jelikož ani insolvenční zákon na nich nic nezměnil.

[4] Ustanovení § 40a insolvenčního zákona výslovně zakotvuje pravidlo, že nelze exekučně postihnout osobní majetek insolvenčního správce na základě exekučních titulů směřujících proti insolvenčnímu správci, jde-li o pohledávky nebo jiná práva, která se týkají majetkové podstaty nebo která mají být uspokojena z majetkové podstaty. Povinným je v takových případech zásadně „úpadce“. Výjimka se týká pouze pořádkových opatření uložených insolvenčnímu správci (§ 81 insolvenčního zákona) a nákladů řízení uložených hradit insolvenčnímu správci, jde-li o náklady řízení, které způsobil svým zaviněním nebo které vznikly náhodou, která se mu přihodila (§ 202 odst. 2 insolvenčního zákona). Jde o tzv. „separované náklady“, tedy o případy, kdy je insolvenčnímu správci uloženo hradit náklady řízení, které způsobil (ať již zaviněně nebo jen náhodou, která se mu přihodila), bez ohledu na výsledek řízení. Jde např. o náklady vzniklé protistraně s marnou cestou k jednání tím, že se insolvenční správce nedostavil k jednání, ke kterému byl řádně obeslán, bez důvodné a včasné omluvy, a jednání muselo být proto odročeno apod. Takovými náklady však nejsou ty, které bylo uloženo hradit insolvenčnímu správci v řízení, v němž neúspěšně vymáhal pohledávku do majetkové podstaty „úpadce“. V takovém případě nelze vést dle § 40a insolvenčního zákona exekuci na majetek insolvenčního správce, jenž se v nalézacím řízení nedomáhal svých práv jako kterákoli jiná fyzická či právnická osoba, ale hájil zájmy majetkové podstaty, jejímž vlastníkem je i nadále „úpadce“ [nikoliv insolvenční správce, který za „úpadce“ v době po prohlášení konkursu pouze vykonává dispoziční práva k majetkové podstatě (§ 229 odst. 3 písm. c/ insolvenčního zákona)].

[5] Je-li tedy na základě exekučního titulu směřujícímu proti KOPPA, v. o. s., insolvenčnímu správci dlužníka J. J., vedena exekuce proti insolvenčnímu správci (a nikoliv proti „úpadci“) pro vymožení pohledávky za majetkovou podstatou (která má být uspokojena z majetkové podstaty), pak je exekuce nepřipustná, neboť je vedena proti osobě, která není pasivně legitimována. Okresní soud proto postupoval správně, jestliže k návrhu povinného zastavil exekuci dle § 268 odst. 1 písm. h/ o. s. ř.

Proti usnesení odvolacího soudu (a to výslovně proti všem jeho výrokům) podal oprávněný dovolání, jehož přípustnost vymezuje ve smyslu ustanovení § 237 zákona o. s. ř. argumentem, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení právní otázky, která v rozhodování odvolacího soudu dosud nebyla ve všech souvislostech vyřešena, konkrétně otázky zavinění insolvenčního správce z hlediska ustanovení § 40a insolvenčního zákona (části věty za středníkem).

Konkrétně dovolatel uvádí, že náklady, jež mu vznikly v nalézacím soudním řízení, vznikly výlučně zaviněním insolvenčního správce (povinného) minimálně pro jeho nedbalost. Insolvenční správce totiž zahájil soudní řízení nedůvodně a v rozporu s názorem dlužníka, ač si byl vědom toho, že majetková podstata nedisponuje dostatečnými prostředky ke krytí případných nákladů protistrany (oprávněného), a nepodmínil podání žaloby složením odpovídající zálohy na krytí těchto případných nákladů jednotlivými věřiteli. Takto vzniklé náklady je tedy možné vymáhat v exekučním řízení přímo na insolvenčním správci, neboť jde o výjimku dle § 40a části věty za středníkem insolvenčního zákona. Dovolatel nesouhlasí s názorem, že označené ustanovení pouze odpovídá ustanovení § 147 o. s. ř. o „separovaných nákladech“, tedy pouze případům, kdy je insolvenčnímu správci bez ohledu na výsledek řízení uloženo hradit náklady řízení, které způsobil. Míní, že ustanovení § 40a části věty za středníkem insolvenčního zákona má a musí mít širší obsah a rozsah, jelikož nelze připustit výklad, podle kterého insolvenční správce (zvláště, je-li si vědom nedostatečnosti majetkové podstaty) podá „zcela nedůvodnou (šikanózní)“ žalobu, aniž by nesl jakoukoli odpovědnost. Odtud dovolatel dovozuje, že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci (dovolací důvod

dle § 241a odst. 1 o. s. ř.) a požaduje, aby Nejvyšší soud zrušil rozhodnutí soudů obou stupňů a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Nejvyšší soud se nejprve zabýval přípustností dovolání v této věci.

V dané věci může být dovolání přípustné jen podle ustanovení § 237 o. s. ř. (nejde o žádný z případů uvedených v § 238a o. s. ř.), které určuje, že není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe odvolacího soudu nebo která v rozhodování odvolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak.

Dle ustanovení § 241a odst. 2 o. s. ř. je obligatorní náležitostí dovolání požadavek, aby dovolatel v dovolání uvedl, v čem spatřuje splnění předpokladů přípustnosti dovolání. Může-li být dovolání přípustné jen podle § 237 o. s. ř., je dovolatel povinen v dovolání vymezit, které z tam uvedených hledisek považuje za splněné, přičemž k projednání dovolání nepostačuje pouhá citace textu ustanovení § 237 o. s. ř. (či jeho části).

K vymezení přípustnosti dovolání srov. především usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. září 2013, sp. zn. 29 Cdo 2394/2013, uveřejněné pod číslem 4/2014 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek, nebo i důvody rozsudku velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 12. listopadu 2014, sp. zn. 31 Cdo 3931/2013, uveřejněného pod číslem 15/2015 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek.

Dovolatel výslovně podal dovolání proti všem výrokům usnesení odvolacího soudu, tedy i proti druhému výroku napadeného usnesení, jímž odvolací soud rozhodl o nákladech odvolacího řízení, a proti té části prvního výroku napadeného usnesení, již odvolací soud potvrdil usnesení okresního soudu v bodě II. výroku (o nákladech exekučního řízení) a v bodě III. výroku (o nákladech exekuce). Ve vztahu k těmto výrokům však přípustnost dovolání nijak nevymezil (dovolání je argumentačně ignoruje a na řešení dovolatelem předestřené právní otázky právní posouzení věci ohledně těchto výroků ani nespočívá). Nejvyšší soud tudíž v tomto rozsahu dovolání bez dalšího odmítl podle ustanovení § 243c odst. 1 věty první o. s. ř., neboť potud nelze pokračovat v dovolacím řízení (pro vadu spočívající v nevymezení přípustnosti dovolání).

V rozsahu, v němž dovolání směřuje proti té části prvního výroku napadeného usnesení, kterou odvolací soud potvrdil usnesení okresního soudu ve výroku o zastavení exekuce, je přípustné podle § 237 o. s. ř. pro řešení otázky dovolatelem předestřené a dovolacím soudem v insolvenčních souvislostech nezodpovězené.

Vady řízení, k nimž Nejvyšší soud u přípustného dovolání přihlíží z úřední povinnosti (§ 242 odst. 3 o. s. ř.), nejsou dovoláním namítány a ze spisu se nepodávají, Nejvyšší soud se proto - v hranicích právních otázek vymezených dovoláním - zabýval tím, zda je dán dovolací důvod uplatněný dovolatelem, tedy správností právního posouzení věci odvolacím soudem.

Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Podle ustanovení § 36 exekučního řádu proti jinému, než kdo je v rozhodnutí označen jako povinný, nebo ve prospěch jiného, než kdo je v rozhodnutí označen jako oprávněný, lze vést exekuci, jen

jestliže je prokázáno, že na něj přešla povinnost nebo přešlo či bylo převedeno právo z exekučního titulu (odstavec 3). Přejed povinnosti nebo přechod či převod práva lze prokázat jen listinou vydanou anebo ověřenou státním orgánem nebo notářem, pokud nevyplývá přímo z právního předpisu (odstavec 4).

Dle ustanovení § 52 odst. 1 exekučního řádu, nestanoví-li tento zákon jinak, použijí se pro exekuční řízení přiměřeně ustanovení občanského soudního řádu.

Ustanovení § 55 exekučního řádu dále určuje, že o zastavení exekuce rozhodne exekutor i bez návrhu, souhlasí-li se zastavením oprávněný. Nesouhlasí-li oprávněný, požádá exekutor o zastavení exekuční soud, který při rozhodování postupuje podle odstavce 5 (odstavec 4). O zastavení exekuce může rozhodnout exekuční soud i bez návrhu (odstavec 5).

Podle ustanovení § 147 o. s. ř. účastníku nebo jeho zástupci může soud uložit, aby hradili náklady řízení, které by jinak nebyly vznikly, jestliže je způsobili svým zaviněním nebo jestliže tyto náklady vznikly náhodou, která se jim přihodila (odstavec 1). Soud může uložit svědkům, fyzickým osobám uvedeným v § 126a, znalcům, tlumočnickům nebo těm, kteří při dokazování měli nějakou povinnost, jestliže zavinili náklady řízení, které by jinak nebyly vznikly, aby je nahradili účastníkům (odstavec 2).

Z ustanovení § 268 odst. 1 písm. h/ o. s. ř. vyplývá, že výkon rozhodnutí bude zastaven i tehdy, je-li nepřijatelný, protože je tu jiný důvod, pro který rozhodnutí nelze vykonat

Podle ustanovení § 40 insolvenčního zákona insolvenční správce jedná svým jménem na účet dlužníka, pokud na něho přešlo oprávnění nakládat s majetkovou podstatou. Označuje se způsobem, z něhož je patrné, že tak činí při výkonu funkce insolvenčního správce; součástí jeho označení je i nezaměnitelné označení dlužníka, s jehož majetkovou podstatou nakládá (odstavec 1). Jednáním podle odstavce 1 jsou zejména právní úkony, jimiž insolvenční správce zpeněžuje majetkovou podstatu nebo s ní jinak nakládá, a jeho úkony v incidenčních sporech, jakož i v dalších sporech, kterých se účastní místo dlužníka (odstavec 2).

Dle ustanovení § 40a insolvenčního zákona na základě rozhodnutí a jiných exekučních titulů vzniklých v průběhu insolvenčního řízení proti insolvenčnímu správci pro pohledávky nebo jiná práva, která se týkají majetkové podstaty nebo která mají být uspokojena z majetkové podstaty, nelze vést výkon rozhodnutí na majetek insolvenčního správce; to neplatí, jde-li o pořádková opatření uložená insolvenčnímu správci v souvislosti s takovými řízeními, a o rozhodnutí, jimiž bylo insolvenčnímu správci uloženo nahradit náklady řízení, které způsobil svým zaviněním nebo které vznikly náhodou, která se mu přihodila.

V této podobě, pro věc rozhodné, platila citovaná ustanovení v době vydání napadeného usnesení (a ustanovení občanského soudního řádu a insolvenčního zákona i v době vydání exekučního titulu).

Úvodem budiž poznamenáno, že ačkoliv bylo ustanovení § 40a vtěleno do insolvenčního zákona až s účinností od 1. ledna 2014 [novelou insolvenčního zákona provedenou zákonem č. [294/2013](#) Sb., kterým se mění zákon č. [182/2006](#) Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. [312/2006](#) Sb., o insolvenčních správcích, ve znění pozdějších předpisů], není pravidlo v něm obsažené insolvenčnímu právu nové. Jak se (totiž) podává z důvodové zprávy k vládnímu návrhu zákona č. [294/2013](#) Sb. [vládní návrh tohoto zákona projednávala Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky ve svém 6. volebním období (2010 - 2013) jako tisk č. 929/0], konkrétně ze zvláštní části důvodové zprávy k bodům 19 a 155 (§ 40a a § 267 odst. 3),

pravidlo formulované v novém § 40a se převzalo (přesunulo) z dosavadního ustanovení § 267 odst. 3 insolvenčního zákona (kde se dosud prosazovalo jen pro konkurs), když veřejná konzultace ozřejmila, že jde o pravidlo obecně platné bez zřetele ke zvolenému způsobu řešení dlužníkového úpadku. Text obsažený dosud v § 267 odst. 3 insolvenčního zákona byl z těchto příčin vypuštěn.

Insolvenční správce vystupuje v insolvenčním řízení jako zvláštní procesní subjekt (§ 9 písm. d/ insolvenčního zákona), který je v insolvenčním řízení vedeném na majetek dlužníka, jehož úpadek byl řešen konkursem (§ 4 odst. 1 písm. a/, odst. 2 písm. a/ insolvenčního zákona), ve vztahu k majetkové podstatě dlužníka osobou s dispozičními oprávněními (§ 229 odst. 3 písm. c/, § 246 odst. 1 insolvenčního zákona). Zjednodušeně řečeno je správcem cizího majetku, konkrétně správcem majetku dlužníka nebo majetku ve vlastnictví jiných osob, na který se po dobu trvání účinků insolvenčního řízení pohlíží jako na dlužníkovu majetek (srov. shodně např. důvody rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 28. července 2016, sen. zn. 29 ICdo 49/2014, který byl na jednání občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu, jež se konalo 17. května 2017, schválen k publikaci ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek). Tam, kde na insolvenčního správce přešlo oprávnění nakládat s majetkovou podstatou (jako je tomu při řešení úpadku dlužníka konkursem), jedná insolvenční správce svým jménem na účet dlužníka (§ 40 odst. 1 insolvenčního zákona), přičemž k takovým jednáním patří i jeho úkony v incidenčních sporech, jakož i v dalších sporech, kterých se účastní místo dlužníka (§ 40 odst. 2 insolvenčního zákona).

Již z toho, že insolvenční správce činí úkony v incidenčních sporech, jakož i v dalších sporech, kterých se účastní místo dlužníka, „na účet dlužníka“, jednoznačně vyplývá, že nároky, k jejichž (s)plnění byl v těchto sporech zavázán „jako insolvenční správce dlužníka,“ nemohou (nesmějí) být uspokojovány (exekučně vymáhány) z osobního majetku insolvenčního správce.

Jak správně rozpoznal odvolací soud (srov. jeho poukaz na R 2/2005 a R 63/2009), stejné postavení (jako dnes insolvenční správce) měl v poměrech upravených zákonem č. [328/1991](#) Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění účinném do 31. prosince 2007, správce konkursní podstaty úpadce. Zákaz obdobný tomu, jenž se nyní nachází v § 40a insolvenčního zákona, však v zákoně o konkursu a vyrovnání nebyl obsažen, což (při nepochopení postavení správce konkursní podstaty některými obecnými soudy) vedlo k nutnosti řešit předmětnou otázku judikatorně (R 2/2005, R 63/2009). Úpravou obsaženou v době od přijetí insolvenčního zákona do 31. prosince 2013 v § 267 odst. 3 insolvenčního zákona (pro konkurs) a v době od 1. ledna 2014 v § 40a insolvenčního zákona (pro všechny způsoby řešení úpadku dlužníka) tedy zákonodárce „vysvětlil“ („doplnil“), jak se úkony, jež insolvenční správce v incidenčních sporech, jakož i v dalších sporech, kterých se účastní místo dlužníka, „činí na účet dlužníka“, promítají na poli vykonávacího řízení (nebo exekučního řízení), jestliže z těchto sporů vzešla v průběhu insolvenčního řízení rozhodnutí a jiné exekuční tituly proti insolvenčnímu správci pro pohledávky nebo jiná práva, která se týkají majetkové podstaty nebo která mají být uspokojena z majetkové podstaty.

Úprava obsažená v § 40a části věty za středníkem insolvenčního zákona nedovoluje soudu výkonu rozhodnutí nebo exekučnímu soudu (případně jinému k tomu povolanému exekučnímu orgánu) jinou interpretaci exekučního titulu (při zkoumání, či majetek lze podle exekučního titulu postihnout výkonem rozhodnutí nebo exekucí), nýbrž respektuje fakt, že v incidenčním sporu nebo v jiném sporu, kterého se insolvenční správce účastní místo dlužníka (pro pohledávky nebo jiná práva, která se týkají majetkové podstaty nebo která mají být uspokojena z majetkové podstaty), může být vydáno (vydává se) též rozhodnutí, které má sankční povahu (postihuje osoby, které v řízení vystupují za účastníka řízení, aniž by takový postih měl jít k tíži účastníka řízení). V civilním soudním řízení se takový postup projevuje především úpravou obsaženou v § 53 o. s. ř. co do pořádkových opatření a v § 147 o. s. ř. pro hrazení nákladů řízení, „které by jinak nebyly vznikly“, jestliže je taková osoba způsobila svým zaviněním nebo jestliže tyto náklady vznikly náhodou, která se jí přihodila.

Ustanovení § 40a části věty za středníkem insolvenčního zákona se tedy uplatní (a osobní majetek insolvenční správce bude postižitelný výkonem rozhodnutí nebo exekucí), jestliže v incidenčním sporu nebo v jiném sporu, kterého se insolvenční správce účastní místo dlužníka (pro pohledávky nebo jiná práva, která se týkají majetkové podstaty nebo která mají být uspokojena z majetkové podstaty), bylo proti insolvenčnímu správci vydáno rozhodnutí (jiný exekuční titul), jímž mu bylo uloženo pořádkové opatření nebo, rozhodnutí (jiný exekuční titul), jímž mu bylo separátně (vedle výroku o nákladech řízení mezi účastníky) uloženo hradit náklady řízení, které by jinak nebyly vznikly a které způsobil svým zaviněním, nebo které vznikly náhodou, která se mu přihodila.

V dané věci je exekučním titulem rozsudek okresního soudu ze dne 8. ledna 2015, podle kterého insolvenční správce dlužníka neúspěšně vymáhal vrácení půjčky, kterou měl dovolateli (údajně) poskytnout dlužník, konkrétně druhý výrok tohoto rozsudku, jímž soud uložil žalobci (insolvenčnímu správci dlužníka) nahradit žalovanému (dovolateli) v určené lhůtě náklady řízení ve výši 122.460,60 Kč. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn (v rozsudku) poukazem (jen) na ustanovení § 142 odst. 1 o. s. ř.

Na tomto základě lze uzavřít, že předmětná věc je (oproti mínění dovolatele) vzorovým příkladem toho, že oprávněný z exekučního titulu (dovolatel) podal exekuční návrh proti insolvenčnímu správci dlužníka (jako povinnému) za účelem postižení osobního majetku insolvenčního správce ve zjevném rozporu s ustanovením § 40 a § 40a insolvenčního zákona. Exekuční titul (rozsudek okresního soudu) totiž neobsahuje žádný výrok, který by oprávněnému (dovolateli) umožňoval takovou exekuci vést podle ustanovení § 40a části věty za středníkem insolvenčního zákona. Odvolací soud tedy nepochybil, jestliže přitakal závěru okresního soudu, že byl důvod zastavit exekuci dle § 268 odst. 1 písm. h/ o. s. ř., jelikož byla nesprávně vedena (mimo situace, kdy je to přípustné) proti jinému, než kdo je v rozhodnutí označen jako povinný (§ 36 exekučního řádu).

Tvrdí-li dovolatel že nelze připustit výklad (§ 40a insolvenčního zákona), podle kterého insolvenční správce (zvláště, je-li si vědom nedostatečnosti majetkové podstaty) podá „zcela nedůvodnou (šikanózní)“ žalobu, aniž by nesl jakoukoli odpovědnost, pak jde o argumentaci založenou na nepochopení úpravy odpovědnosti insolvenčního správce za řádný výkon funkce. Ta je obsažena (především) v ustanovení § 37 insolvenčního zákona. Má-li dovolatel za to, že vedením sporu, jenž vyústil ve vydání exekučního titulu, insolvenční správce porušil některou z povinností, které jsou mu uloženy zákonem nebo rozhodnutím soudu, nebo že tím nepostupoval s odbornou péčí, a způsobil mu tak škodu nebo jinou újmu, může se náhrady takové škody nebo jiné újmy domáhat vůči subjektu, jenž byl (je) insolvenčním správcem v nalézacím řízení (k vymezení odpovědnosti insolvenčního správce srov. dále opět rozsudek Nejvyššího soudu sen. zn. 29 ICdo 49/2014); úprava obsažená v § 40a části věty za středníkem insolvenčního zákona náhradou těchto postupů není.

Nejvyšší soud proto, aniž nařizoval jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), dovolání proti té části prvního výroku napadeného usnesení, kterou odvolací soud potvrdil usnesení okresního soudu ve výroku o zastavení exekuce, zamítl (§ 243d písm. a/ o. s. ř.).

zdroj: www.nsoud.cz

Právní věta - redakce.

© EPRAVO.CZ - Sbírnka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Práva dětí](#)
- [Určitost sankcionované povinnosti](#)
- [Zemědělská půda \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správní řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Samospráva \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Význam řízení](#)
- [Telekomunikace](#)
- [Účelová komunikace \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Územní plán \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)